

W dniu 18.07.2004 r. odszedł od nas po ciężkiej chorobie prof. Aleksander Dubrzyński, wspaniały dydaktyk a jednocześnie praktyk i doskonały organizator.

Profesor Dubrzyński urodził się 26.01.1933 r. w Radomiu, gdzie spędził dzieciństwo oraz uczęszczał do szkoły powszechnej i średniej, uzyskując w 1951 r. świadectwo dojrzałości.

Życie i działalność Profesora można podzielić na dwa okresy – gdański i warszawski.

Okres gdański w życiu zawodowym Profesora trwał około 35 lat i był bardzo owocny.

W dniu 01.10.1952 r. rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku i po odbyciu stażu 24.09.1958 r. uzyskał dyplom lekarza medycyny.

Od dnia 01.10.1958 r. rozpoczął pracę w Zakładzie Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Gdańsku, początkowo jako stypendysta Studium Doskonalenia Lekarzy, a od 01.06.1961 r. jako nauczyciel akademicki. Długoletnia praca pod kierunkiem prof. Stanisława Manczarskiego (ucznia prof. Wiktora Grzywo-Dąbrowskiego) dała Mu solidne przygotowanie specjalistyczne – w 1961 r. uzyskał I° specjalizacji z zakresu medycyny sądowej, a w 1965 r. II° specjalizacji z tej dziedziny.

W 1969 r. po obronie pracy „Sądowo-lekarska interpretacja uszkodzeń mózgu powstałych w wyniku działania urazu mechanicznego” uzyskał stopień naukowy doktora nauk medycznych.

Dnia 11.12.1975 r. po obronie pracy habilitacyjnej „Sądowo-lekarskie opinie w sprawach uszkodzeń ciała w świetle nowego kodeksu karnego”, uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku, nadano Mu stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych.

W latach 1959-1966 dodatkowo pracował jako lekarz ogólny, pełniąc jednocześnie funkcję kierownika Przychodni Rejonowej.

W 1987 r. objął stanowisko kierownika Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Warszawie i przeniósł się na stałe do stolicy.

W 1988 r. Rada Państwa nadała Mu tytuł naukowy profesora.

Już od początku pracy w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Warszawie wykazał się dużym zmysłem organizacyjnym i zintegrował kadrę pracujących tu nauczycieli akademickich. Miał wizję nowoczesnej medycyny sądowej i realizował ją, między innymi, organizując od podstaw pracownię hemogenetyczną oraz modernizując pracownię toksykologiczną do potrzeb nowoczesnej diagnostyki zatruc.

W codziennej współpracy Profesor dał się poznać jako cierpliwy nauczyciel zachęcający do realizacji planów zawodowych, często widzący w nas potencjalnie drzemiące możliwości. Pod Jego kierunkiem (zarówno w Warszawie jak i w Gdańsku) 9 osób uzyskało specjalizację I° z zakresu medycyny sądowej, a 5 osób II°. Na każdym etapie działalności zawodowej mogliśmy liczyć na jego życzliwą pomoc i zrozumienie dla naszych codziennych problemów. Zawsze miał czas dla wszystkich. Każdy problem, z jakim zwracaliśmy się, był dla Niego ważny i nawet krótka rozmowa z Profesorem doprowadzała do jego rozwiązania. Uczył nas, by kolejne napotykanne w życiu zawodowym trudności traktować jako inspirujące wyzwania i pokazywał na przykładzie własnym, iż jedynie codzienna żmudna praca daje solidną podwalinę do funkcjonowania w zawodzie, w którym nierozzerwalnie spletają się elementy wiedzy medycznej i prawnej.

Wydając opinie w sprawach trudnych, bo dotyczących oceny prawidłowości leczenia, potrafił zainteresować współpracą lekarzy klinycystów, co w efekcie zaowocowało szeregiem prac naukowych, których współautorami byli pracownicy Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej.

Był również otwarty na problemy społeczne, ogólnie rzecz ujmując dotyczące zdrowia, co doprowadziło do nawiązania stałej współpracy z Kliniką Kardiochirurgii Centrum Zdrowia Dziecka i Bankiem Tkanek w Zakładzie Transplantologii Akademii Medycznej.

Jako nauczyciel akademicki zyskał ogromną sympatię studentów w przystępny sposób prezentując na wykładach trudne zagadnienia medyczno-sądowe. Jego działalność dydaktyczna znalazła również szersze uznanie, gdyż w 1979 r. uzyskał nagrodę II° Ministra Zdrowia, za osiągnięcia organizacyjne w usprawnianiu i doskonaleniu metod nauczania studentów.

Wielokrotnie słyszeliśmy, że „praca lubi” Profesora. Nie uchylał się od pełnienia zaszczytnych funkcji, takich jak Specjalisty Krajowego ds. Medycyny Sądowej, Przewodniczącego Senackiej Komisji Etyczno-Deontologicznej do Badań Naukowych na Ludziach, był członkiem Komisji Rozwoju Kadry Naukowej I Wydziału Lekarskiego, Rady Naukowej Instytutu Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego oraz Rady Naukowej Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Ponadto był członkiem kolegium redakcyjnego kwartalnika Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii oraz Problemów Kryminalistyki, przez kilka kadencji pełnił funkcję sekretarza generalnego Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii. Był również autorem haseł z zakresu medycyny sądowej do Encyklopedii PWN oraz opracowywanej Encyklopedii Prawa. Nie szczędząc trudu doprowadził do zorganizowania XII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii w Warszawie w 2001r.

Przegląd dorobku naukowego Profesora świadczy o szerokim wachlarzu zainteresowań sądowo-lekarskich. W czasie swojej działalności naukowej zajmował się zagadnieniami związanymi z medycyną wypadkową i komunikacyjną, ochrony środowiska i pracy człowieka oraz traumatologią i tematami

ogólnymi z pogranicza medycyny sądowej i społecznej. Był autorem 80 prac naukowych, wśród których w 32 występował jako jedyny autor.

Jego działalność naukowa była inspiracją dla młodszych adeptów medycyny sądowej. Był promotorem 4 prac doktorskich (ukończonych i zatwierdzonych).

Na przestrzeni lat brał aktywny udział we wszystkich Zjazdach organizowanych przez Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii, naradach roboczych i sympozjach naukowych w kraju oraz Zjazdach Międzynarodowych.

Śmierć zabrała nie tylko doświadczonego medyka sądowego, ale również Nauczyciela, osobę bliską – życzliwego i serdecznego Przyjaciela. Pamięć o Nim pozostanie w nas i w wielu lekarzach – Jego uczniach. Przetrwą w kontynuacji Jego dzieła w codziennej działalności Katedry.

Profesor Aleksander Dubrzyński

W dniu 23 lipca 2004 r. na cmentarzu Srebrzysko w Gdańsku pożegnaliśmy Profesora Dubrzyńskiego, który całe swoje zawodowe życie poświęcił medycynie sądowej i naukom pokrewnym. Dla niżej podpisanego było to szczególnie bolesne, gdyż żegnał swojego Ucznia, z którym przez wiele lat ściśle współpracował, starając się być Jego przewodnikiem zarówno w specjalizacji z zakresu medycyny sądowej jak i w rozwoju naukowym.

Aleksander Dubrzyński urodził się w 1933 r. w Radomiu, jako syn Sędziego Okręgowego. Studia lekarskie odbył w Gdańsku, w latach 1952-1958 a bezpośrednio po nich związał się z tą dziedziną nauk medycznych, której pozostał wierny przez 45 lat, z tego prawie 30 lat w Gdańsku, gdzie uzyskał zarówno stopień naukowy doktora (w 1969 r.), jak i ukończył habilitację (w 1975 r.). Również tytuł naukowy profesora uzyskał na wniosek naszej gdańskiej Rady Wydziału Lekarskiego, złożony w 1986 r., a więc tuż przed przejściem (w ramach konkursu) na stanowisko Kierownika Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Warszawie w 1987 r.

Jego ówczesna działalność naukowa w gdańskiej Uczelni koncentrowała się wokół ważnych naukowo i społecznie zagadnień. Najpierw była to tematyka związana z urazowością, zwłaszcza w wypadkach drogowych i przy pracy, później, kiedy pojawił się nowy kodeks karny – z analizą stanu orzecznictwa sądowno-lekarskiego. W szczególności Jego praca habilitacyjna miała istotne znaczenie dla unormowania postępowania lekarzy we współpracy z wymiarem sprawiedliwości. Odchodząc do Warszawy był już niewątpliwie autorytetem w zakresie klasycznej medycyny sądowej. Jednocześnie wykazywał wiele nader pozytywnych cech: z jednej strony wyrozumiały dla innych, pełen łagodności i dobroci, bez jakichkolwiek cech agresji, z drugiej strony bezkompromisowy, wymagający od siebie i innych, konsekwentnie dążący do obranego celu, oddany swojej specjalności i placówce, w której przez 30 lat ze mną współpracował. Jako Jego nauczyciel ceniłem Go za Jego wiedzę, ale też za to, co pozostawił wśród swoich młodych kolegów: to nie tylko wiedza im przekazywana, ale nade wszystko uczciwe i rzetelne podejście do pracy, co w wybranej przez niego specjalności jest szczególnie ważne.

Jego pasją życiową przekładała się na zaangażowanie w pracy społecznej. Tak więc w medycynie sądowej zostawił trwały ślad w rozwoju Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii, kiedy na moją prośbę podjął się w 1975 r. „sekretarzowania” w Zarządzie Głównym tegoż Towarzystwa. Funkcję tę (później jako sekretarz generalny) z ogromnym poświęceniem pełnił przez 20 lat.

Był jednocześnie wybitnym pedagogiem, nauczycielem akademickim zamierzonym w swojej profesji, cenionym i lubianym przez młodzież studencką, a także przez młodą kadrę lekarzy specjalizujących się w tej trudnej dziedzinie. Był inicjatorem nowoczesnych metod nauczania na terenie naszej Uczelni, wielokrotnie wyróżniany – z tego tytułu – przez studentów.

O Jego późniejszej działalności, jako Kierownika Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Warszawie mogę wypowiedzieć się przede wszystkim na podstawie opinii, które do mnie docierały ze strony tamtejszej kadry profesorskiej. Można było być dumnym, kiedy się słyszało z ust profesora Nielubowicza, ówczesnego Rektora AM w Warszawie, że Warszawa jest wdzięczna Gdańskowi za „odstąpienie” tak wybitnego i wszechstronnie wykształconego nauczyciela akademickiego.

Reasumując dobrze jest przypomnieć, że Profesor Dubrzyński był przykładem wielkiego umiłowania zawodu, człowieka prawego, i – co szczególnie ważne – bardzo życzliwego ludziom. Jego styl postępowania charakteryzował się przemyślanymi i wyważonymi krokami, a dzięki temu często zakończonymi pełnym sukcesem. Doskonale pasuje do Niego sentencja wyryta na wielu starych, rzeźbionych fotelach gdańskich: „nec temere, nec timide” – ani zuchwale, ani tchórzliwie.

Cześć Jego pamięci

prof. Stefan Raszeja